Peep Bijleveld

Wolter Johan (Peep) Bijleveld is geboren op 3 mei 1902 te Makassar, NOI. Hij was de zoon van Johan Caspar Bijleveld en baronesse Elize Henriëtte van Hoëvell. Peep had een broertje Robert (8 november 1904, Padang) en een zusje Jacqueline Wilhelmina (10 juni 1906, Padang). In november 1913 kwamen Peep, Robert, Jacqueline en hun moeder naar Nederland en gingen in Amersfoort wonen. Eind januari 1914 kwam hun grootmoeder, Jacqueline Catherine Monod de Froideville, uit Nederlands-Indië bij de broers wonen. In 1921 scheidden zijn ouders. Het lijkt erop dat zijn vader door Europa ging rondreizen, onder andere Wenen en Nice en zijn moeder teruggaat naar Nederlands-Indië.

Op 18 maart 1911 werd De Amersfoortsche Padvinders Vereeniging opgericht en ging rond de zomer van start met Troep 1 die een ledental van rond de 70 telde. Al snel werd een schitterend troephuis aan de Daam Fockemalaan gebouwd. De Eerste Wereldoorlog brak in 1914 uit en alhoewel Nederland hier geen actieve rol in speelde, had het wel behoorlijke consequenties voor de padvinderij. Vele Belgen vluchtten in 1914 naar Nederland en moesten worden opgevangen. Het troephuis aan de Daam Fockemalaan werd hier dan ook mede voor gebruikt. Het duurde tot 1919 voordat de padvinders van Troep 1 weer in hun eigen troephuis konden trekken en de ravage die door de Belgen was aangericht konden herstellen.

Peep gaat in Amersfoort naar de HBS en is samen met zijn broer scout bij deze groep. Hun moeder werd lid van het afdelingsbestuur. In 1916 werd hij patrouilleleider van de Hertenpatrouille en haalde hij zijn insigne tweede klas. In 1918 kon de groep door de voedselschaarste als gevolg van de Eerste Wereldoorlog niet op troepkamp, maar de patrouilles gingen wel met hun scouts een paar dagen weg. In 1919 haalde hij de insignes pionieren en elektricien. Later werd hij vaandrig bij de groep. In 1920 werden de welpen en de voortrekkers opgericht en hierdoor veranderde de naam Troep in Groep. Mede hierdoor groeide Groep 1 uit zijn voegen en werd opgesplitst in twee groepen, Groep 1 (de latere Cay Noya groep) en Groep 2 (later de Flehitegroep), met ieder ongeveer 50 leden.

In 1920 gaat Peep naar Delft om Elektrotechniek te studeren aan de Technische Hoogeschool.

Op 11 oktober 1920 ontstonden de Delftsche Zwervers als een stam voor studenten. De oprichters werden Mosmannen genoemd. De vereniging was een opvolger van de (Delftsche) Studentenclub voor Oud-Padvinders, die op 8 november 1915 was opgericht. Sinds hun oprichting betekenen de Delftsche Zwervers iets voor de maatschappij door activiteiten te organiseren voor kinderen die in de maatschappij een beetje buiten de boot (dreigen te) vallen. De eerste jaren nam de stam kinderen uit een kindertehuis (de Martha Stichting) uit Alphen aan den Rijn mee op kamp, onder andere naar Walcheren.

Vanaf 1925 werden jaarlijkse kinderkampen, "Marthakampen", op Gilwell Ada's Hoeve in Ommen georganiseerd. Peep was in 1920 één van de oprichters (Mosmannen) van de Delftsche Zwervers, samen met onder andere Ellard Uilkens. In 1924 deed hij mee aan de 4e Gilwellcursus in Ommen. Vanaf april 1925 tot en met maart 1926 schreef hij artikelen over het zelf bouwen van een radio in De Padvinder.

Hij voltooide zijn studie Elektrotechniek in 1926/27. Op 11 oktober 1928 trouwde hij met Anneke (Hanna) Neuteboom. Na hun huwelijk ging hij werken voor de Bataafsche Petroleummaatschappij in Balikpapan op Borneo, Nederlands-Indië. In Balikpapan was hij ook als radioamateur actief. Hanna en Peep kregen drie kinderen, de eerste twee werden in 1929 en 1931 in Balikpapan geboren, de derde in 1936 in Amsterdam. Hij werkte toen als elektrotechnisch ingenieur van de Gemeente Telefoon Amsterdam. Hanna en Peep scheidden op 22 april 1937. Op 15 september 1937 trouwde hij met Daisy Meijers, de zus van Cor Meijers, een van de andere Mosmannen. Hij woonde in Amsterdam op Tuyll van Serooskerkenplein 52-III.

Eind jaren ’30 was hij assistent districtscommissaris Voortrekkers van het district Amsterdam. Willem Roest van Limburg is daar dan distritscommissaris, Herman Maillette de Buy Wenniger assistent districtscommissaris en Jan van Hulst assistent districtscommissaris voor de Oud Padvinders Vereniging.

In de oorlog was hij sinds augustus 1940 lid van het Legioen Oud frontstrijders (LOF). In augustus 1941 werd hij door Johan Schimmelpenninck uitgenodigd en kreeg van hem 800 gulden om een radioapparaat te maken voor de Ordedienst. Vanaf augustus 1941 was hij hoofd verbindingen- en inlichtingendienst van de Orde Dienst. Hij bouwde en plaatste radiozenders en hielp bij uitzendingen. Hij werd gearresteerd op 24 januari 1942. Peep zat tot 11 juni 1942 gevangen in het Oranjehotel in cel nummer 513. Zijn dochter Mieke werd geboren terwijl Peep al in het "Oranje Hotel" zat. Hij heeft haar een of twee keer kunnen zien toen hij daar was. Peep en zijn vrouw communiceerden meer dan een jaar met elkaar via morsetekens in de zakdoeken van Peep. Deze morse hadden ze op Scouting geleerd.

Tussen 6 november 1942 en 16 januari 1943 zat Peep gevangen in Kamp Amersfoort en gaat daarna naar Kamp Vught waar hij tot 11 maart zit om dan naar Haaren te gaan.

Vanuit Amersfoort gaat hij op 26 oktober 1943 op transport naar concentratiekamp Natzweiler als Nacht und Nebel-Gefangene. Als de Amerikanen Natzweiler naderen wordt het kamp begin september ontruimd. De gevangenen worden op transport gesteld naar concentratiekamp Dachau bij München, een reis van ruim 400 km die grotendeels lopend wordt afgelegd. Hier komt hij op 6 september 1944 aan. Hij komt uiteindelijk op 19 september terecht in Kamp Vaihingen, een satelietkamp van concentratiekamp Natzweiler, waar hij op 27 februari 1945 komt te overlijden als gevolg van ziekte en uitputting.

Terwijl Peep in Europa in een concentratiekamp zat, zat zijn moeder in een Japans burgerkamp in Azië, waar ze op 5 juni 1945 overleed en zijn broer Robert zat in een Japans krijgsgevangenkamp. Ook de vrouw en dochters van Robert zaten in een Japans burgerkamp, de oudste van de dochters overleed daar op 22 augustus 1944.

Bijleveld ligt begraven op het Nederlands ereveld te Düsseldorf-Oberbilk en is 42 jaar geworden. Hij ontving postuum het verzetsherdenkingskruis.

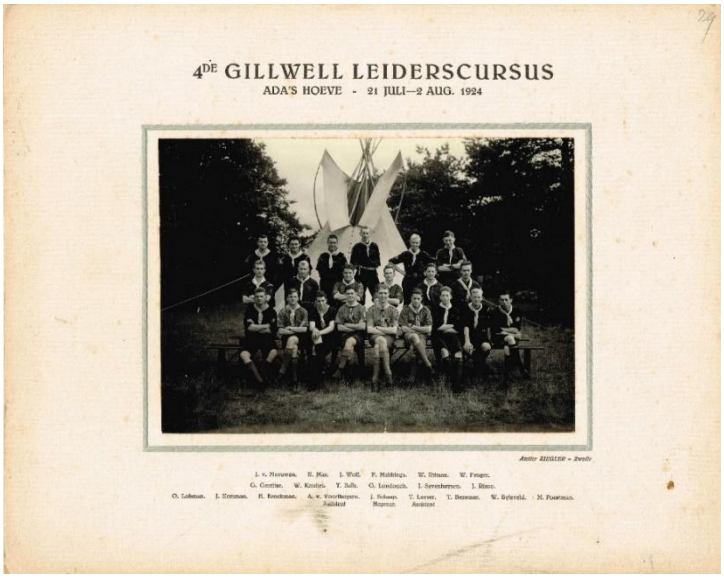

In het illegale blad De Vrije Jacht van Ton Koot, wordt in juni 1945 een overzicht gegeven van scouts die de oorlog niet hebben overleefd. Peep staat er bij. In Amsterdam Slotermeer is een straat naar hem vernoemd. In Hilversum staat het Monument voor Radiozendamateurs. Oorspronkelijk bevond het monument zich aan de gevel van Gebouw A (de Kathedraal) van Radio Kootwijk. Elke vijf jaar vindt een herdenking plaats bij het monument. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de VERON (Vereniging voor Radiozend-amateurs in Nederland). Voor zijn huis op Tuyll van Serooskerkenplein 52-III in Amsterdam werd een Stolperstein geplaatst.

Meer informatie

Wolter Johan Bijleveld (oorlogsgravenstichting.nl)
Wolter Jan Bijleveld | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Verzetsmuseum | Dachau | Persoon: Walter Johan Bijleveld
Search for documents in the Arolsen Archives (arolsen-archives.org)
Wolter Johan Bijleveld | Digitaal Namenmonument Oranjehotel
Kamp Vaihingen - Wikipedia
Anoniem na 1945 (rkd.nl)
Peep Bijleveld - Scoutpedia.nl (scoutwiki.org)
Verzetsherdenkingskruis (geni.com)
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 2, 1916, no. 20, 1916 » 1916-10 - Pag. 45 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 5, 1919, no. 55, 1919 » 1919-08 - Pag. 32 | Delpher

De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 4, 1918, no. 43, 1918 » 1918-09 - Pag. 35 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 4, 1918, no. 41, 1918 » 1918-07 - Pag. 32 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 6, 1920, no. 8, 1920 » 1920-08 - Pag. 29 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 11, 1925, no. 4, 1925 » 1925-04 - Pag. 25 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 12, 1926, no. 3, 1926 » 1926-03 - Pag. 25 | Delpher
Nieuwe Apeldoornsche courant » 04 sep 1939 - Art. 86 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no 1, 1940 » 1940-01 - Pag. 20 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no. 5/6, 1940 » 1940-05 - Pag. 31 | Delpher
De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 5, 1919, no. 58, 1919 » 1919-11 - Pag. 27 | Delpher
Natzweiler Struthof Vriendenkring
Scouting Cay-Noya - Scoutpedia.nl (scoutwiki.org)
Hilversum, 'Monument voor Radiozendamateurs' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Echtscheidingsakte Johan Caspar Bijleveld en Elize Henriette van H... (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
Algemeen Handelsblad » 11 okt 1928 - Art. 204 | Delpher
De locomotief » 27 sep 1929 - Art. 17 | Delpher
Bijleveld, Wolter Johan (Haags Gemeentearchief) - Haags Gemeentearchief
Home - Netwerk Oorlogsbronnen
Stolpersteine App
De Laatste Getuigen 2019 - Het Oranje Hotel - Documentaire - Het Nationale Theater (youtube.com)
Delftsche Zwervers - Scoutpedia.nl
publiekswebsite Delft - Detail Archief Delft / De Delftsche Zwervers

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.